Kommittémotion C

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2540

av Anders Ådahl m.fl. (C)

En näringspolitik för tillväxt i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkoren för forskning, utveckling, demonstration, uppskalning och kommersialisering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningsinstitut och inkubatorer runt om i Sverige som håller hög kvalitet måste få det stöd som behövs och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen strategi för startups och scaleups i syfte att skapa fler växande företag och 100 nya storföretag till 2036, inklusive åtgärder för att små och medelstora företag ska kunna använda offentliga data och artificiell intelligens för innovation, produktivitetsutveckling och tillväxt, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av regulatoriska sandlådor på myndigheter samt om att regelverk ska vara anpassade för utveckling, testning och etablering av ny teknik och nya verksamheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt AI-center och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera ett AI-säkerhetsinstitut och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en AI-general och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning som utmynnar i en svensk immaterialrättsstrategi, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja flaskhalsar för nyindustrialisering, större företagsetableringar och industrins omställning i hela landet, särskilt avseende tillgång till fossilfri el, nätkapacitet, tillstånd, bostäder och samordning mellan offentliga aktörer, samt om Accelerationskontorets samordningsuppdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kapitalförutsättningar för små och stora innovationer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en särskild företagsform för mikroföretag med enkel schablonbeskattning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tillgången till mikrolån och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgång till företagskonto för att kunna starta företag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa regler för små företag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämställdhetsanalyser bör vara ett självklart och naturligt inslag i den statliga företagarpolitiken samt att de stöd som företag kan söka bör utformas så att de också i högre grad söks och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga medel för företagande bör fördelas mer jämställt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för människor med skyddad identitet att driva företag och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre förutsättningar för delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler företag och branscher ska kunna använda förmånliga regler för personaloptioner och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att bredda och förenkla forsknings- och utvecklingsavdraget så att fler små och växande företag kan använda det, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta förenkla 3:12-reglerna och sänka skatten för ägarledda småföretag och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att slopa arbetsgivaravgiften för ett företags tio första anställda under två år och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur arbetsgivaravgiften kan sänkas för långtidsarbetslösa och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften bör redovisas separat från arbetsgivaravgiften för att tydliggöra företagens skattekostnader och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återinföra ett högkostnadsskydd för småföretags sjuklönekostnader och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett sammanhållet lärlingssystem där lärlingar får lön och yrkesbevis och där mottagande företag får kompensation för utbildningsinsatsen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att kompensera företag för lärlingshandledning och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga ut yrkeshögskolan med större långsiktighet och en starkare koppling till lokala och regionala företags kompetensbehov och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ”en väg in” för företag och investerare, med uppdrag att samordna kontakter med myndigheter, kommuner och länsstyrelser vid etableringar och tillståndsprocesser, och tillkännager detta för regeringen.

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter tydligare ska åläggas att utforma information, instruktioner och krav så enkelt och begripligt som möjligt för företag och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minst 100 regler som hämmar företagande och tillväxt ska förenklas eller avskaffas samt om återkommande kontrollstationer för att följa upp regelförenklingsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att departement och myndigheter systematiskt bör gå igenom sina regler i kontinuerlig dialog med företagarorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ENKL, Enheten för näringslivets kravlättnader, som en samlad regelförenklingsmyndighet med uppdrag att granska nya och befintliga regler samt föreslå förenklingar och avskaffanden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ENKL ska ha mandat att granska och föreslå åtgärder som minskar företagens uppgiftslämnande och administrativa kostnader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya EU-regler ska implementeras på miniminivå om inte särskilda skäl för annat föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom det nordiska samarbetet stärka samverkan kring implementering av EU-regler för att undvika att nya gränshinder inom Norden skapas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter vars föreskrifter, tillsyn eller handläggning påverkar företag ska ha ett långsiktigt regelförenklingsuppdrag i sina instruktioner och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska följa tillämpningen av lagen om offentlig säljverksamhet och vid behov återkomma med åtgärder som säkerställer ett effektivt skydd för privata företag mot otillbörlig offentlig säljverksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att offentliga aktörers utvärdering och redovisning av säljverksamhet leder till ökad

transparens, konkurrensneutralitet och förändrade arbetssätt där offentlig verksamhet otillbörligt tränger undan privata företag, bl.a. genom att offentliga aktörer tar fram en policy för hur konkurrensbegränsande säljverksamhet undviks, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statligt ägande endast ska ske när det finns särskilda skäl, såsom nationella, säkerhetspolitiska eller försörjningspolitiska intressen eller samhällsuppdrag som inte kan uppfyllas på annat sätt, samt om att regeringen regelbundet ska pröva statens bolagsportfölj och redovisa en plan för avyttring av bolag eller verksamhetsdelar som verkar på väl fungerande konkurrensutsatta marknader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlig upphandling ska främja innovation, små och växande företags deltagande, lokal och småskalig livsmedelsproduktion samt utvecklingen av cirkulära, fossilfria och resurseffektiva värdekedjor och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all relevant statlig upphandling ska ha klimatkrav och andelen innovationsupphandlingar ska öka samtidigt som de statliga pensionsfonderna ska avyttra alla fossila andelar och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt fullfölja och vid behov utvidga Bolagsverkets arbete med digitala verktyg och samordnade registerkontroller för att motverka falska bolagsförsäljningar, felaktiga årsredovisningar och oriktiga ägar- och styrelseuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett EU-gemensamt register för näringsförbud för att motverka organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt påbörja arbete för att ta fram lagstiftning som möjliggör att företag som kringgår internationella sanktioner ska sättas under statlig tvångsförvaltning, där verksamheten kan fortsätta utan att pengar lämnar landet, och tillkännager detta för regeringen.

47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för besöksnäringen och incitament för berörda företag att växa och anställa och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner som önskar det ska ges möjlighet att ta ut en kommunal avgift för att kunna skapa medel för ytterligare aktivitetshöjande insatser lokalt för att främja en hållbar turism och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommersiell service på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka förutsättningarna för en höjning av mineralersättningen samtidigt som den del av ersättningen som i dag tillfaller staten bör gå till lokalsamhället och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att trygga försörjningen av de innovationskritiska metaller och mineraler som behövs i modern miljöteknik och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och införa en proportionalitetsprincip i miljötillståndshanteringen och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska fullfölja reformeringen av miljöprövningen för snabbare och mer förutsägbara tillståndsprocesser och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att den nya Miljöprövningsmyndigheten får ett samlat och brett ansvar för miljöprövningen samt införa tydliga tidsgränser för handläggningen av miljötillstånd och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra ett kommunalt veto vid uranutvinning samtidigt som uran som biprodukt av annan utvinning ska kunna tas till vara i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett globalt avtal om sänkta och borttagna tullar på miljö- och klimatteknik behöver vara högsta prioritet för ett reformerat WTO och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna EU:s inre marknad ytterligare och tillkännager detta för regeringen.

58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och genomföra en tydlig strategi till stöd för små och medelstora företags möjligheter att exportera till EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få till stånd fler frihandelsavtal och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handelsregler avseende vissa länder och granskning av direktinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige befinner sig i en orolig tid. Krig i vårt närområde, tullar och handelskonflikter har skapat osäkerhet i den globala ekonomin, och arbetslösheten ligger kvar på höga nivåer, Konjunkturinstitutet räknar med 8,7 procent i år. Samtidigt tappar EU i konkurrenskraft mot våra största konkurrenter, USA och Kina, och den gamla agendan om öppna marknader och frihandel har bytts mot en mer protektionistisk agenda. USA:s tullpolitik riskerar att få stor påverkan på Sverige och svenska företag eftersom vi är ett litet och exportberoende land. Det finns samtidigt ljuspunkter att ta fasta på. Innovationer, kommersialisering och storskaliga satsningar på klimatomställningen ger hopp om hållbar tillväxt. Sverige har förutsättningar att bli en stark grön industrination, och företagens möjlighet att växa är avgörande för Sveriges tillväxt och skapandet av nya jobb. Statens roll ska vara att underlätta för företagen att koncentrera sig på sina affärer, skapa en marknad som är konkurrensneutral inom landets gränser och säkerställa att internationella konkurrensvillkor för svenska bolag är i världsklass. Det handlar om fungerande konkurrens, tillgång till kapital och kompetens, förutsebara regelverk, effektiva processer och en öppen ekonomi. Det är en stor uppgift, men nödvändig för Sveriges konkurrenskraft och för framtidens arbetsmarknad.

Innovation, kommersialisering och växande företag

Det enda som kan driva företagens och landets tillväxt är nya idéer som omsätts i produkter och tjänster. Bakom dessa finns alltid människor som skapar ny teknik, nya processer eller nya sätt att bemöta andra människor. Att skapa goda förutsättningar för innovationer innebär att det behövs ett dynamiskt system för demonstration och uppskalning av nya idéer. I grunden behövs en dialog mellan forskningsinstitutioner, berörda myndigheter och entreprenörer som underlättar för en innovationsdriven

tillväxt. Med goda förutsättningar för detta kan också kommersialisering och uppskalning underlättas. Under 2024 presenterade regeringen forskningspropositionen ”Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta” som pekar ut riktningen för svensk forskning de kommande fyra åren. Delar av propositionen rörande spetsforskning och excellens är välkomna men Centerpartiet saknar fokus på hur forskningen ska kunna leda till innovationer som når marknaden och att fler kan kapitalisera på sin forskning. Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen, det är därför av vikt att föra universiteten och högskolorna och näringslivet närmare varandra.

Redan i dag satsar näringslivet stora summor på forskning och utveckling, men de samlade forskningsanslagen behöver öka genom ett handslag där såväl näringslivet som det offentliga ökar sina satsningar. Vi vill stärka forskningsinstituten och inkubatorerna, då de har en viktig roll i att knyta ihop akademi, grundforskning och näringsliv genom att erbjuda mötesplatser och testbäddar/demonstrationsanläggningar som är viktiga för framgångar i innovationsprocessen och för framgångsrik kommersialisering.

Startups och scaleups

Startups och scaleups utgör en liten andel av de små och medelstora bolagen men har en förmåga att skapa jobb och värde som gör dessa bolag otroligt viktiga för svensk ekonomi. Sverige har haft några mycket framgångsrika bolag som har attraherat stort globalt intresse och kapital. Tittar man på förutsättningarna i dag för denna grupp av bolag generellt så är förutsättningarna medelmåttiga. Det är bra att SISP:s – Swedish Incubators and Science Parks – studie slår fast att det behövs en oberoende startup- och scaleup-organisation. Det behövs också en sammanhållen strategi för Sverige beträffande startups och scaleups. Det går dock inte att vänta på den utan de inkubatorer som finns runt om i Sverige, som håller tillräckligt hög kvalitet, måste få det stöd som behövs. Dessa kan vara avgörande för att framför allt bolag som inte startat på universitet och högskolor ska få det lite enklare att nå kontakter och kapital i Sverige och internationellt. Detta är inte minst viktigt för inkubatorer som ligger långt ifrån Stockholm, Göteborg och Malmö men också för grupper som inte har tillgång till kapital och kontakter.

Centerpartiet vill skapa fler växande företag och 100 nya storföretag till 2036. Det kräver en samlad startup- och scaleuppolitik med stabila villkor för riskkapital, en modern immaterialrätt och bättre möjligheter för företag att skala upp i Sverige.

Offentlig data ska kunna användas säkert och effektivt, och små och medelstora företag ska kunna använda AI för ökad produktivitet, nya tjänster och innovation.

Regulatoriska sandlådor och testbäddar

Den digitala utvecklingen går i snabb takt och nya innovationer är viktiga för att övervinna de stora samhällsutmaningarna, som den gröna omställningen. Samtidigt ser vi att EU förlorar konkurrenskraft gentemot Kina och USA och att majoriteten av nya techbolag grundas just där. De senaste åren har det funnits en regleringsiver i EU som självklart påverkar svenska företag. Enligt Mario Draghis rapport om den europeiska konkurrenskraften antog EU omkring 13 000 rättsakter under perioden 2019–2024, medan USA under samma tid antog omkring 3 500 lagar på federal nivå. Detta påverkar byråkratin och kan vara en av anledningarna till att den europeiska konkurrenskraften hämmas. För att nya innovativa bolag ändå ska kunna startas utan att de behöver ha stora regelefterlevnadsavdelningar har det blivit mer aktuellt att införa regulatoriska sandlådor. Detta innebär att myndigheter som för tillsyn eller är ansvariga för regelefterlevnad av regelverk för olika typer av bolag under en begränsad tid och i en kontrollerad miljö kan låta nya innovationer verka utanför lagarna för att dessa inte ska stävja innovation och utveckling. Detta har varit framgångsrikt i exempelvis fintechbranschen i Storbritannien men även för impactbolag inom energisektorn. Integritetsskyddsmyndigheten har varit den första svenska myndigheten som har testat på en regulatorisk sandlåda och i deras interna utvärdering är de mycket positiva och uppmanar fler myndigheter att göra detsamma. Centerpartiet anser därför att fler myndigheter som utför tillsyn ska implementera regulatoriska sandlådor eller testbäddar för att främja innovationer. Regelverken behöver också löpande anpassas till digitalisering, AI och nya sätt att skapa och dela värde.

En sammanhållen AI-politik för tillväxt

För att Sverige ska kunna ta till vara AI-teknikens möjligheter krävs ett samlat och långsiktigt arbete. I dag riskerar ansvaret att bli splittrat mellan olika departement, myndigheter och politiska nivåer. Det kan leda till dubbelarbete, otydlig styrning och att viktiga möjligheter för innovation och konkurrenskraft går förlorade.

Centerpartiet vill därför införa en AI-general med uppdrag att samordna Sveriges AI-politik. AI-generalen bör arbeta tvärsektoriellt och underlätta samverkan mellan regeringen, myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och akademi. Uppdraget ska också omfatta att följa den tekniska utvecklingen, identifiera hinder för användning och

innovation samt verka för att AI utvecklas och används ansvarsfullt, säkert och i hela landet. Ett tydligt samordningsansvar stärker Sveriges förutsättningar att ligga i framkant och se till att AI bidrar till fler jobb, bättre välfärd och ökad konkurrenskraft

Centerpartiet vill även inrätta ett nationellt AI-center. Genom att samla kompetens, forskning, näringsliv och offentlig sektor kan Sverige ta en ledande roll i betydelse. Det handlar både om att elever i grundskolan får kunskaper om AI och hur man använder den, men också att omställningstudiestödet kraftigt byggs ut.

Centerpartiet vill också etablera ett AI-säkerhetsinstitut som kan bidra till att tekniken utvecklas och används ansvarsfullt. AI ska komma hela landet och hela befolkningen till del. Ett nationellt AI-center ska bidra till att omsätta forskning i praktiska lösningar, stärka svenska företags konkurrenskraft och utveckla framtidens jobb och välfärdstjänster.

Vidare behöver regeringen begränsa så kallad shadow AI i offentlig verksamhet och säkerställa att offentligt finansierad data och kunskap inte gratis förs över till utländska kommersiella AI-företag. När tjänstemän använder privata eller kostnadsfria AI-tjänster i arbetet riskerar känsliga uppgifter, arbetsmaterial och betydande värden att delas utan tillräcklig kontroll. Sverige behöver därför tydliga regler, säkra svenska och europeiska alternativ samt en politik som minskar vårt sårbara beroende av icke-europeiska teknikföretag.

Immaterialrätt och patent

Möjligheten att skydda innovationer genom patent är viktig för framväxten av nya företag, affärsidéer och jobb. I förlängningen är det avgörande för Sveriges konkurrenskraft. Information om hur man söker patent för nya idéer måste finnas enkelt tillgänglig också för små företag och nya innovatörer som inte har de förkunskaper som behövs för att finna sig tillrätta i myndighetsfloran. Hur detta organiseras bör utredas, och för att åstadkomma ett sammanhållet och välfungerande innovationssystem bör en sådan utredning också utmynna i en svensk immaterialrättsstrategi, något som flera av våra grannländer redan infört.

Sverige är ett av de länder i världen som har flest patent per capita. Tyvärr är vi inte lika duktiga på att kommersialisera och få till stånd investeringar i alla patent och innovativa produkter. Förbättrad kommersialisering skulle innebära att vi behåller mer av värdet som skapas från innovationer i Sverige. Villkoren för forskning, utveckling, demonstration, uppskalning och kommersialisering behöver därför förbättras i Sverige.

För att all den fantastiska verksamhet som genomförs på svenska universitet och högskolor ska få fullt genomslag och bidra till innovationer, företag och välståndsskapande behövs också mer samverkan. Det handlar om att stärka samverkan om grundutbildningen och forskningen mellan lärosäten och med näringslivet, men också genom delade professurer mellan lärosäten och näringslivet. En ny patentlag började gälla den 1 januari 2025 och ersatte patentlagen från 1967, med syftet att modernisera regelverket, anpassa det till internationella avtal och effektivisera patentprocessen. Centerpartiet ser positivt på detta men ser fortfarande ett behov av att utveckla politiken ytterligare och införa en svensk immaterialrättsstrategi.

Nyindustrialiseringen skapar tillväxt i hela landet

Investeringarna i basindustrin som aviserats från näringslivet är mycket glädjande, men de senaste årens sänkta klimatambitioner har fått effekter såsom att efterfrågan på exempelvis batterier, vindkraft och andra gröna tekniker tillfälligt minskat och detta har fått negativa effekter för flera branscher i Sverige. Däremot pågår fortfarande ett viktigt arbete runt om i landet och stora industriprojekt tar ett viktigt ansvar för att ställa om industrin till att bli mer grön. Det finns därför fortfarande behov av reformer inom en rad områden. Exempelvis behövs investeringar i utbildningsväsendet, en översyn av inkomstbeskattningen, bättre vägar, järnvägar och flygplatser och en översyn av miljöbalken och en förenkling och effektiva tillståndsprövningar för miljöpåverkande verksamheter. Från statligt håll borde man säkerställa att det blir mer attraktivt för utrikesbaserad spetskompetens inom det aktuella industrifältet att söka sig till Sverige. I denna internationella kontext spelar inte minst inkomstbeskattning en relativt stor roll och det är knappast någon hemlighet att Sverige behöver bli mer konkurrenskraftigt på detta område. På samma sätt har Sverige en dokumenterat sönderreglerad bostadsmarknad där det är svårt och dyrt att bygga nytt.

Etableringarna förutsätter också fossilfri el och nätkapacitet. Elektrifieringen kräver snabbare nätutbyggnad och tydligare anslutningsprocesser. Företag som vill investera i ny elproduktion, industri eller elektrifiering ska inte behöva vänta i åratal på besked om nätkapacitet och anslutning. Accelerationskontoret, vars uppdrag förlängdes i våras, bör ha en tydlig roll i att identifiera och lösa flaskhalsar vid större investeringar och industriomställning.

Industrin upplever, precis som många andra branscher, en mycket stor brist på utbildad arbetskraft. Att se till så att svenska företag kan finna den kompetens man behöver är av central betydelse för att de investeringar som görs ska falla i god jord. Detta är därför

något som måste prioriteras de kommande åren. Kompetensbristen understryker också vikten av att svenska företag även fortsatt kan rekrytera personal utomlands. Det skärpta lönekravet för arbetstillstånd, som sedan juni 2026 i regel motsvarar 90 procent av medianlönen, är därför ett allvarligt hot mot tillväxten och de svenska företagen.

Kapitalförutsättningar för små och stora innovationer

För att innovationer ska kunna kommersialiseras krävs kapital. Det som karaktäriserar innovationer är att de sällan omedelbart har en given marknad och betalande kunder. I stället krävs år av utveckling, piloter och uppskalning innan kunder är beredda att betala fullt pris. Kapital, som inte är lån, kommer i första steget från familj och vänner. I nästa steg ofta av affärsänglar, därefter institutionellt kapital.

Privat kapital är grunden för innovationer. Det är därför helt centralt att förutsättningarna för privat riskkapital blir tydliga och ligger fast över tid. Men statligt kapital har en viktig kompletterande roll att spela. Det kan handla om innovationer som har längre väg till framgång eller att risken är så hög att investerare inte vill bära den helt själva. I vissa fall har entreprenören en bakgrund som innebär att startkapitalet inte går att få ihop. Därför behöver vi hitta sätt att säkerställa en god miljö för fler innovationer och då är det viktigt att staten kan gå in som medfinansiär. Men statligt kapital behövs också för de satsningar som gör att svenska företag ska kunna bidra för att nå de globala klimatmålen. Många andra länder har här mycket generösa villkor och aggressiva skatterabatter för att säkra att just deras land ska bli en vinnare. Det är egentligen inte rätt väg att gå, men Sverige måste göra en välgrundad analys av hur vår omvärld ser ut. Och vi måste jobba ännu mer på att hämta hem de internationella medel som finns för uppskalning av innovationer och se till att de växer sig starka på hemmaplan.

Mikroföretagande ska vara enkelt att starta och driva

Många företag börjar i liten skala. Det kan vara en person som vill pröva en affärsidé vid sidan av en anställning, en hantverkare som tar sitt första uppdrag, en småskalig livsmedelsproducent, en konsult eller en verksamhet inom kultur, service eller besöksnäring. För många är mikroföretaget ett första steg in i företagandet. För andra är det en långsiktig försörjning och en viktig del av det lokala näringslivet.

Politiken måste utgå från att de allra minsta företagen har helt andra förutsättningar än stora bolag. Den som driver företag ensam eller med få anställda ska inte behöva lägga orimligt mycket tid på administration, redovisning och kontakter med olika

myndigheter. När regler, skatter och krav utformas för stora organisationer blir de oproportionerligt betungande för den som driver företag i liten skala.

Centerpartiet vill därför införa en särskild företagsform för mikroföretag med enkel schablonbeskattning. Syftet är att sänka trösklarna för att starta och driva små verksamheter och göra det lätt att göra rätt från början. Företagsformen ska vara enkel att förstå och administrera och ge företagaren tydlighet om vilka skatter och avgifter som ska betalas. Den ska inte ersätta de befintliga företagsformerna, utan vara ett enklare alternativ för den som driver en mindre verksamhet.

Även skattereglerna för enskilda näringsidkare behöver förenklas. Många som vill starta eget väljer enskild firma, men möter tidigt komplicerade regler om skatter, avdrag och administration. Det riskerar att avskräcka människor från att förverkliga sina idéer och skapa sin egen försörjning. Reglerna ska bli enklare, tydligare och bättre anpassade till små företags vardag, så att fler vågar ta steget att starta eget.

Det räcker inte att det är enkelt att registrera ett företag. Den som startar i liten skala måste också kunna få kapital, ett företagskonto och tillgång till grundläggande banktjänster redan i de första skedena.

Mikrolån kan vara av stor betydelse för den som vill ta ett första steg till eget företagande men saknar eget kapital eller etablerade nätverk. Tillgången till mikrolån behöver därför förbättras.

Tillgång till företagskonto

För att kunna starta ett företag måste du få godkänt att starta ditt företag av Bolagsverket, men för att starta ditt företag behöver du ett företagskonto hos en bank. De senaste åren har flera företagsorganisationer och civilsamhällesorganisationer rapporterat om att det blivit svårare att få företagskonton/bankkonton hos bankerna. De allt hårdare penningtvättsregelverken har gjort att bankerna inte längre vill ha små företag eller civilsamhällesorganisationer som kunder, då vinstmarginalerna oftast är små för bankerna. Detta slår hårt mot entreprenörer som startar sitt första företag och som står utan kontakter för att kunna få sitt företagskonto. När det så tydligt blir en tröskel för att starta företag behöver staten se över vad som kan göras för att företagare ska kunna starta och bedriva sin verksamhet utan att tumma på säkerheten och bidra till den finansiella brottsligheten. I januari 2026 gav regeringen Finansinspektionen i uppdrag att vägleda bankerna om deras skyldighet att erbjuda grundläggande banktjänster, även till företag och organisationer. Det är ett steg i rätt riktning men inte

tillräckligt. Bankernas skyldighet att erbjuda konto till företag och civilsamhällesorganisationer behöver förtydligas och följas upp, och det bör ses över hur rätten till konto kan stärkas i lagstiftning, likt den rätt som privatpersoner har till konto enligt betalkontodirektivet.

Anpassa reglerna efter små företags förutsättningar

Många regler är utformade med stora företag i åtanke, men det är de små företagen som drabbas hårdast av regelbördan. Kostnaderna för att följa regler är i stor utsträckning fasta och blir därför tyngst för den som har få anställda och små marginaler. Regler bör därför, där det är möjligt, utformas med förenklade krav, undantag eller längre övergångstider för små företag, och små företags perspektiv ska vägas in redan när nya regler tas fram.

Jämställd näringspolitik och kvinnors företagande

Endast omkring 29 procent av företagarna i Sverige är kvinnor. I många branscher är könsbalansen betydligt snedare än så. Trots att nyföretagandet bland kvinnor ökat, kvinnor stod för omkring en tredjedel av de nystartade företagen 2025, ligger Sverige under EU-snittet och i bottenskiktet när det gäller andelen kvinnliga företagare. Det är orimligt. Mycket arbete återstår för svenskt vidkommande när det kommer till ekonomisk jämställdhet.

Jämställd tillgång till kapital ger ökad tillväxt

Fakta och statistik kring kvinnors företagande, kvinnors ledning av företag och kvinnors ägande av företag är i dag bättre än tidigare men fortsatt bristfälliga. Det leder till ett osynliggörande som måste förändras. Ska förutsättningar för kvinnors företagande, ledning och ägande förbättras, då är bättre fakta ett måste. Jämställdhetsanalyser bör vara ett självklart och naturligt inslag i den statliga företagarpolitiken. I linje med detta behöver de stöd som företag kan söka utformas så att de också i högre grad söks. Detta gäller såväl kvinnodominerade branscher som mansdominerade. Frågan om hur företagarpolitiken effektivare kan bidra till såväl jämställdhet som tillväxt, och hur det arbetet ska organiseras, bör utredas. Till detta hör också hur stöden bättre kan anpassas för att bidra till tillväxt och utveckling i hela landet.

Det behövs ett tydligt och strategiskt arbete för att öka jämställdheten inom näringslivet. Här spelar det roll hur statliga aktörer agerar. Berörda myndigheter – såsom Vinnova,

Almi och Tillväxtverket – måste ges tydliga och mätbara mål. En grundläggande utgångspunkt ska vara att statliga medel för företagande fördelas mer jämställt.

Möjlighet att driva företag för den med skyddad identitet

Även människor som lever med skyddad identitet bör ha möjlighet att driva företag och engagera sig i näringslivet. Det finns en rad exempel på människor som har stöd i lag och som får stöd av myndigheter för att skydda sin identitet. Ett exempel på detta är våldsutsatta kvinnor. Dessa människor kan inte vara utestängda från möjligheten att driva företag eller sitta i bolagsstyrelser. I dag finns dock hinder för detta.

Enligt sekretessgruppen hos Skatteverket kan man inte ha sekretess hos Bolagsverket. Det gör det möjligt att söka på personnummer och få upp bolagen där en person har styrelseuppdrag. Bolagens adresser kan då avslöja i vilken region personen med skyddad identitet befinner sig, vilket innebär stora risker för den enskilda. Det finns skäl för dessa regler. Men det bör utredas olika möjligheter för att inte utestänga exempelvis våldsutsatta kvinnor från en karriär i näringslivet.

Delningsekonomin behöver förutsättningar för långsiktig tillväxt

Den moderna tekniken har gett upphov till helt nya branscher och marknader. Vi har också sett hur den lett till framväxten av en delningsekonomi som ur ett hållbarhetsperspektiv har mycket stor potential. Utvecklingen har gått och kommer fortsätta att gå fort. Tyvärr har lagstiftnings- och regelarbetet inte gått lika fort och det är på sikt ett hot mot den fortsatta utvecklingen. Inte minst handlar det om skatteregler som är illa anpassade till delningsekonomins förutsättningar.

Lättare att växa

Sverige ska vara ett attraktivt land att starta, bygga och utveckla företag i. För kunskapsintensiva startups och scaleups är möjligheten att attrahera kapital och behålla nyckelkompetens avgörande. Personaloptioner gör det möjligt för unga företag med begränsade resurser att konkurrera om de bästa medarbetarna genom att låta dem dela på företagets framtida värde. Centerpartiet vill att fler företag och branscher ska kunna använda de förmånliga reglerna för personaloptioner.

Forsknings- och utvecklingsavdraget är ett viktigt verktyg för att stimulera innovation. Avdraget behöver breddas och förenklas så att fler små och växande företag kan använda det.

Ägarledda småföretag är ryggraden i många lokala näringsliv. 3:12-reglerna behöver fortsatt förenklas och skatten sänkas för den som driver och äger sitt företag.

Lättare att anställa

Små och växande företag skapar nya jobb, men steget från att vara egenföretagare till att bli arbetsgivare är ofta förenat med stora kostnader och risker. Politiken ska göra det billigare och tryggare att anställa.

Den som har varit långtidsarbetslös har ofta svårt att komma tillbaka in på arbetsmarknaden. En sänkt arbetsgivaravgift för långtidsarbetslösa minskar arbetsgivarens risk och kan bli vägen tillbaka till egen försörjning.

Arbetsgivaravgiften består i dag till stor del av den allmänna löneavgiften, som är en ren skatt utan koppling till förmåner för den anställde. Den allmänna löneavgiften bör redovisas separat, så att det blir tydligt hur stor del av kostnaden för en anställning som är skatt.

Sjuklönekostnader kan få oproportionerligt stora konsekvenser för små företag och göra arbetsgivare mindre benägna att anställa personer med sjukdomshistoria eller funktionsnedsättning. Högkostnadsskyddet för sjuklönekostnader avskaffades 2024. Centerpartiet vill återinföra det och anser att eventuella problem med fusk ska hanteras med bättre kontroller, inte genom att skyddet tas bort.

Kompetens för växande företag

Många arbetsgivare har svårt att hitta rätt kompetens, samtidigt som utbildning och arbetsliv inte hänger ihop tillräckligt väl. Centerpartiet vill införa ett sammanhållet lärlingssystem där lärlingar får lön och yrkesbevis och där företag som tar ansvar för utbildningen kompenseras för insatsen. Den som avsätter arbetstid till att handleda lärlingar ska kunna göra ett handledaravdrag.

Yrkeshögskolan ska byggas ut och utformas med utgångspunkt i det lokala och regionala näringslivets kompetensbehov. Utbildningarna behöver bli mer långsiktiga, så att utbildningsanordnare och företag kan planera.

Färre regler och enklare myndighetskontakter

Alla politiker talar om regelförenkling men få tar ett helhetsgrepp eller vet konkret vilka reformer som behövs för att regelbördan för allra främst små och medelstora företag ska kunna underlättas. Vi har samlat Centerpartiets bästa reformer som drastiskt skulle minska regelbördan och involvera näringslivet i framtagande av alla nya reformer.

Regelförenkling handlar inte om att avskaffa viktiga skydd för människor, miljö och konsumenter, utan om att regler ska vara begripliga, proportionerliga och möjliga att följa utan onödig tidsåtgång och kostnad.

En väg in och enklare myndighetskontakter

Verksamhet som kräver nationella, regionala och lokala tillstånd måste samordnas. Industrietableringar i stor skala av en sort som många trodde att vi aldrig mer skulle få se, kräver i dag omfattande prövningar på många nivåer och för olika lagrum. Viss typ av verksamhet använder gammal reglering därför att det inte finns någon för den typ av verksamhet som saken gäller. Detta är typiskt för till exempel fusionskraft som regleras med lagstiftning för fissionskraft, eller bränsleceller som inte heller har en uppdaterad lagstiftning. Här krävs att myndigheter för en dialog sinsemellan. En nationellt sammanhållen väg in ska hjälpa företag och investerare att samordna kontakterna med myndigheter, kommuner och länsstyrelser vid etableringar och tillståndsprocesser.

Företag ska möta enkel, begriplig och serviceinriktad myndighetsutövning. Myndigheter ska tydligare åläggas att utforma information, instruktioner och krav så enkelt och begripligt som möjligt, så att företag inte ska behöva anlita konsulter för att förstå vad som gäller. Företag ska heller inte behöva lämna samma uppgifter flera gånger till olika offentliga aktörer.

Sortera ut gamla regler

Centerpartiets mål är att minst 100 regler som hämmar företagande och tillväxt ska förenklas eller avskaffas, med återkommande kontrollstationer som visar vad som faktiskt har genomförts.

Det krävs ett aktivt arbete för att sortera ut de regler som inte längre behövs eller som kostar mer än den nytta de bidrar med. Detta kräver att departement och myndigheter systematiskt går igenom sina regler i kontinuerlig dialog med företagarorganisationer. Allt för att säkerställa att de som upplevs som svårast och krångligast hanteras först. Detta kommer att kräva tid och resurser men i slutändan kan det leda till sänkta kostnader, fler jobb och en starkare ekonomisk tillväxt. Därför är det också en klok satsning. Som det är i dag har Regelrådet en för svag roll, med för få verktyg, för att begränsa regelbördan för svenska företag. Arbetet mot regelkrångel är dessutom splittrat på Regelrådet, Förenklingsrådet och Implementeringsrådet. Centerpartiet ser en risk med att fördela arbetet på olika råd i stället för att samla det på ett ställe och kunna hålla

ihop det. Därför vill vi samla arbetet i en ny och kraftfull regelförenklingsmyndighet, ENKL (se nedan).

En samlad regelförenklingsmyndighet – ENKL

Tillväxtverket, som har i uppdrag att följa kostnadsutvecklingen, uppskattar att företagens samlade regelkostnader uppgick till 384,7 miljarder kronor 2025. I en undersökning av Svenskt Näringsliv anger en tredjedel av de tillfrågade företagen att de upplever regelbördan och byråkratin som ett betydande tillväxthinder. Under 2024 inrättade regeringen ett implementeringsråd och ett förenklingsråd. Syftet – att undvika överimplementering av EU-lagstiftning samt att ta fram förslag på förenklingar i det existerande regelverket – är bra.

Nya regler tillkommer dagligen. Sedan nästan 20 år tillbaka måste utredningar, departement och myndigheter skriva konsekvensanalyser för ny reglering. Dessa analyser ska sedan skickas till Regelrådet. Tillväxtverket har i rapporten ”Förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas” konstaterat att kvaliteten på de konsekvensutredningar som medför effekter av betydelse för företag fortsatt är alltför låg.

Däremot har Regelrådet, som funnits i över femton år, inte fått de muskler som det behöver. Regelrådets uppgift är att kontrollera att all reglering är genomtänkt från ett företagsperspektiv. Regeringen har uppdaterat vad som ska finnas med i konsekvensutredningarna, men undvikit att identifiera hur Regelrådets bedömningar ska komma in tidigare i lagstiftningsprocessen. Att Regelrådet är en remissinstans som alla andra är ineffektivt, eftersom en tidig bedömning kan förbättra ett lagförslag innan det skickas ut till alla andra remissinstanser. Den nya konsekvensutredningsförordningen är begränsad till myndigheter och kommittéer, vilket riskerar att leda till att konsekvenserna av regler med stor påverkan på företagen inte utreds tillräckligt och att Regelrådet inte ges möjlighet att granska utredningarna. I dag kommer Regelrådet in för sent i regelgivningsprocessen och har ingen möjlighet att granska, yttra sig och vid behov begära in kompletteringar när konsekvensutredningarna är bristfälliga.

Centerpartiet vill därför inrätta ENKL, Enheten för Näringslivets Kravlättnader, som en samlad och kraftfull regelförenklingsmyndighet. ENKL ska ersätta Regelrådet, Implementeringsrådet och Förenklingsrådet. Myndigheten ska granska nya och befintliga regler, analysera kostnader och uppgiftslämnande samt föreslå förenklingar och avskaffanden. ENKL ska granska konsekvensutredningar innan förslag skickas på

remiss, kunna begära in kompletteringar och få fyra veckor i stället för dagens två på sig att yttra sig. Myndigheten ska också följa upp de avgifter och handläggningstider som företag möter hos andra myndigheter.

Uppgiftslämnandet för företagen är omfattande. För att detta inte ska leda till onödigt krångel måste allt uppgiftslämnande samlas under en myndighet. Det krävs stora insatser från Regeringskansliet i fråga om gemensamma och enhetliga åtgärder mot alla myndigheter som samlar in uppgifter från företag. Digitalisering och olika portaler eller tekniska lösningar diskuteras frekvent men blir först av värde när information kan delas mellan berörda myndigheter. Det är delningen av information som ger de samhällsekonomiska vinsterna i sammanhanget, inte på vilket sätt informationen kan skickas in till myndigheterna. För att det ska vara möjligt måste det finnas en instans som har mandat att granska uppgiftslämnandet och föreslå åtgärder som minskar det och företagens administrativa kostnader i olika konkreta fall, vilket är en absolut förutsättning om företagens uppgiftslämnarbörda ska kunna minska. Den instansen bör vara ENKL.

Minimera effekterna av krångliga EU-regler

En stor del av alla regler som drabbar företagen kommer från EU och tid måste läggas på att förstå vilken effekt olika typer av implementeringar av direktiven kommer att få hos de svenska företagen. Regeringen har även infört ett implementeringsråd med uppdrag att förhindra överimplementering av EU-lagstiftning och nationell lagstiftning hos svenska myndigheter. Även om Implementeringsrådet finns har myndigheterna fortsatt ett stort ansvar för att EU-regler implementeras utan onödigt regelkrångel. I princip är det ofta klokt att implementeringen av nya EU-regler sker på miniminivå om inte särskilda skäl för annat föreligger. Om EU-regler implementeras på annat än miniminivå ska också detta tydligt motiveras. Också på detta område är det av central betydelse med tydlig styrning av berörda myndigheter.

Det är på samma sätt viktigt att Sverige lägger vikt vid att implementeringen av EU-regler inte väsentligt skiljer sig från den i andra länder, i synnerhet i jämförelse med våra viktigaste handelspartner. Som ett exempel bedriver svenska företag en omfattande handel med våra nordiska grannländer. Här bör en tätare dialog föras och i det nordiska samarbetet bör det finnas en ambition att samverka kring regelfrågor för att undvika att nya gränshinder inom Norden skapas.

Långsiktiga förenklingsuppdrag för myndigheterna

Myndighetsstyrningen bör förstärkas genom att förenklingsuppdragen skrivs in i myndigheternas instruktioner. Att verka för enklare regler och en förbättrad service mot företagen bör vara en integrerad del av myndigheternas uppdrag. Särskilda förenklingsuppdrag i regleringsbreven riskerar att arbetet inte får den långsiktighet som krävs. Därför behöver det förtydligas i myndigheternas uppdrag att föreslå förenklingar i överordnade rättsakter. Inte sällan har myndigheterna bäst förutsättningar att se var regelverken kan förändras för att korta handläggningstiderna och utöka servicegraden. Sådana förslag bör kunna lämnas till regeringen utan att myndigheterna presenterar fullödiga konsekvensutredningar.

Konkurrens, offentliga aktörer och statligt ägande

Svensk ekonomi står inför stora förändringar. Många regioner och kommuner ges inte tillräckliga förutsättningar att växa och blomstra. Men Sverige har också fantastiska möjligheter. I hela landet omvandlas idéer till små och växande företag som skapar jobb. Många av Sveriges mest dynamiska orter finns utanför storstadsområdena och visar att med rätt förutsättningar kan hela Sverige växa. Sverige har stora möjligheter att bli vinnare i framtidens ekonomi. För detta krävs dock viktiga och riktiga reformer.

För att ta vara på människors drivkrafter behöver villkoren för näringslivet, inte minst för småföretagen och entreprenörerna, bli bättre. Människor som lägger ner tid och kapital behöver känna att samhället uppmuntrar och belönar detta. I stället för att försvåra, försämra och begränsa för företagande bör staten säkerställa goda ramvillkor, säkerställa en sund konkurrens och underlätta och uppmuntra dem som vill starta och driva företag.

Begränsa konkurrensen från offentlig verksamhet

Ibland uppstår svåra gränsdragningar kring vad som är osund konkurrens från en offentlig (skattefinansierad) verksamhet. Många gånger handlar det om kommunalt driven verksamhet men det har även förekommit fall där statliga myndigheter drivit affärsverksamheter på den öppna marknaden. Affärsverksamheter som det offentliga bedriver på konkurrensutsatta områden – genom aktiebolag eller på annat sätt – riskerar ofta att snedvrida konkurrensen. Sedan den 1 augusti 2026 gäller lag (2026:578) om offentlig säljverksamhet. Lagen omfattar statliga, kommunala och regionala aktörer samt offentliga företag och förbjuder säljverksamhet som otillbörligt påverkar privata företags möjligheter att verka på marknaden. Konkurrensverket utövar tillsyn, kan begära uppgifter, förelägga en offentlig aktör att upphöra med en överträdelse och ta ut

en marknadsstörningsavgift på upp till 20 miljoner kronor. Från den 1 januari 2027 ska offentliga aktörer dessutom utvärdera sin säljverksamhet vart fjärde år, och stat, kommuner och regioner ska årligen särredovisa säljverksamhet som inte bedrivs i bolagsform.

Reformen är välkommen, men den måste följas upp noga. Regeringen bör följa tillämpningen av lagen och vid behov återkomma med åtgärder som säkerställer ett effektivt skydd för privata företag mot otillbörlig offentlig säljverksamhet. Lagen ska användas med precision för att skydda privata företag mot verkliga konkurrensproblem och öka transparensen, samtidigt som reglerna ska vara tydliga för verksamheter med legitima samhällsuppdrag. För att identifiera gråzonerna och kunna undvika dem vill Centerpartiet att offentliga aktörer ska ha en policy för hur säljverksamheter som begränsar konkurrensen kan undvikas. Det nya utvärderingskravet bör användas för detta. Utvärderingarna och särredovisningen får inte bli en pappersprodukt, utan ska leda till ökad transparens, konkurrensneutralitet och förändrade arbetssätt där offentlig verksamhet otillbörligt tränger undan privata företag. Generellt finns behov av att sprida goda exempel på hur man på olika områden skapar en sundare konkurrens. Staten ska sätta spelregler och värna konkurrensneutralitet, inte själv bli en dominerande aktör på marknaden.

Statligt ägande

Det offentliga ägandet bör minska. Vi har i dag ett alltför stort antal offentligt ägda bolag som konkurrerar med det privata näringslivet, inom områden som inte tillhör det offentligas huvudsakliga verksamhet. Offentliga utförare ska som regel inte agera på den konkurrensutsatta marknaden och bidra till osunda konkurrensvillkor. Den nya lagen om offentlig säljverksamhet ger bättre verktyg för att motverka detta. Vidare bör både staten och kommunerna göra genomlysningar av sina bolagsportföljer för att avyttra hela eller de delar av bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer.

Regeringen beslutade 2025 om en ny ägarpolicy för statliga bolag, som bland annat innehåller principer om affärsmässighet, hållbart värdeskapande, beredskap och transparens, och som förutsätter att statliga bolag agerar konkurrensneutralt. Centerpartiets utgångspunkt är att det offentliga endast ska äga bolag när det finns särskilda skäl, exempelvis ett strategiskt samhällsuppdrag eller nationella, säkerhets- eller försörjningspolitiska intressen. Där sådana skäl saknas och bolaget verkar på en marknad med fungerande konkurrens utvecklas bolag i regel bättre med privata ägare.

Regeringen bör därför återkommande pröva den statliga bolagsportföljen och redovisa en plan för möjliga avyttringar.

Offentlig upphandling

Offentlig upphandling ska också användas för att stärka konkurrenskraften. Krav ska utformas så att små och växande företag kan delta och så att upphandling stimulerar innovation, lokal och småskalig livsmedelsproduktion samt cirkulära, fossilfria och resurseffektiva värdekedjor.

Innovationsupphandlingar kan spela en viktig roll för att sänka utsläppen genom att offentliga aktörer efterfrågar och stimulerar utvecklingen av nya, mer hållbara lösningar. Centerpartiet vill i huvudsak fokusera på att skapa kommersiella marknader för hållbara lösningar, i och utanför Sverige. Den statliga upphandlingen kan vara en viktig dragkrok. Genom att formulera krav på innovation i upphandlingar kan offentliga organisationer driva fram utveckling och användning av klimatsmarta produkter och tjänster, som annars kanske inte skulle tas fram eller kommersialiseras lika snabbt.

Upphandlingar som samlas i stora och komplexa avtal riskerar att stänga ute lokala och mindre företag, trots att de kan leverera god kvalitet och bidra till jobb, service och beredskap i hela landet. När det är lämpligt bör upphandlingar därför delas upp i mindre delar, så att fler små företag kan lämna anbud.

Tryggt företagande och ekonomisk brottslighet

Den kriminella vågen i samhället har inte undgått näringslivet. Vi ser nu att kriminella använder företag för att tvätta pengar och begå skattebrott. Detta behöver få ett slut och ansvariga myndigheter behöver få fler verktyg att förhindra detta. Vi ser även att lagstiftningen inte räcker för att komma åt bolag i Sverige som rundar sanktioner och ägs av ryska oligarker och som därigenom kan vara med och finansiera Putins krig mot Ukraina. Detta måste få ett stopp.

Förhindra att kriminella använder företag för att begå brott

Företag utsätts både direkt och indirekt för brott. Dessutom används företag för att kunna begå brott i dagens samhälle. Enligt Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) omsätter den kriminella ekonomin minst 352 miljarder kronor per år, och brottsvinsterna uppgår till omkring 185 miljarder kronor. En stor del av detta går via företag. Det krävs krafttag för att säkerställa att de fysiska brotten mot företagare minimeras.

Det är i dag lätt att starta företag i Sverige och administrativt lätt att ändra styrelse och bolagsordning. Detta kan givetvis missbrukas och det är därför viktigt att Bolagsverket kan dela information från andra register och använder sig av digitala lösningar för att kunna se märkliga mönster kring förändringar i företag för att i dessa fall kalla företagsledare till fysiska möten för att säkerställa att allt står rätt till. Bolagsverket behöver fullfölja och vid behov utvidga sitt arbete med digitala verktyg och samordnade registerkontroller för att motverka falska bolagsförsäljningar, felaktiga årsredovisningar och oriktiga ägar- och styrelseuppgifter. Lösningen är inte att göra det administrativt krångligt för alla företagare utan att ge brottsförebyggande myndigheter rätt verktyg att upptäcka och beivra brottsliga företagare.

De indirekta brotten mot företag handlar om att näringsförbud måste användas i mycket större omfattning för att omfatta fler typer av brott och över längre tid. Företagare måste också kunna vara trygga med att ett bolag som säljs för avveckling inte kan säljas vidare. Under 2025 rapporterades det i media att svenskar med näringsförbud fortsätter driva företag i Sverige genom att bosätta sig utomlands. Vi vill därför att EU gemensamt tar initiativ till ett gemensamt register för de med näringsförbud inom unionen för att motverka organiserad brottslighet.

Möjliggör tvångsförvaltning av företag som undviker sanktioner

Med anledning av Rysslands invasionskrig i Ukraina har stora sanktioner införts mot ryska företag. Det har uppdagats i media att företag i Sverige som indirekt ägs av ryska staten genom ryska oligarker har lyckats kringgå sanktioner och ändå kan fortsätta bedriva verksamhet i Sverige. Tyvärr finns ingen svensk lagstiftning som gör att man kan stoppa dessa företag utan de fortsätter att finnas på svensk mark och finansiera Putins krig. Därför behöver regeringen inleda den juridiska processen för att ta fram lagstiftning för att i dessa unika fall låta staten tvångsförvalta dessa bolag, så att verksamheten kan fortsätta utan att pengar lämnar landet.

Besöksnäringen är en tillväxtmotor

Besöksnäringen är viktig för Sverige, för jobb och tillväxt i hela landet. Det är många år sedan en besöksnäringsstrategi togs fram. Den är viktig för att den kan samla alla aktörer inom besöksnäringen under ett paraply. Det är i dag tydligt att denna nytta i högre grad måste stanna kvar i form av skatteintäkter i lokalsamhället, för att berörda kommuner ska ha råd med exempelvis sophantering och dagvattenhantering. Om detta inte sker kommer den lokala acceptansen för turismen att minska. Centerpartiet ser

därför ett behov för turistkommuner att kunna ta ut en kommunal avgift för att finansiera de perioder på året då befolkningsantalet drastiskt ökar i kommunen och ställer orimliga krav på det offentliga. Besöksnäringen anställer många unga och därför är sänkta kostnader för att anställa dem viktiga. Kompetens till besöksnäringen kommer från många delar av världen. Sedan juni 2026 gäller ett lönekrav för arbetstillstånd som i regel motsvarar 90 procent av medianlönen. Kravet bör avskaffas, och om så inte sker måste besöksnäringen undantas.

Regeringen presenterade under våren 2025 en uppdaterad livsmedelsstrategi som tyvärr lämnade mer att önska. Men även om det nu finns en Livsmedelsstrategi 2.0 skulle det också behövas en uppdatering av Matlandet Sverige. Mat är i all väsentlighet, världen över, en anledning till besök. Bra mat kan locka turister som är beredda att lägga en stor del av sin semesterbudget på lokala entreprenörer. Och det är inte enbart restauranger som tjänar på detta. En hel kedja av företagare inom mathantverket får en kontinuerlig avsättning för sin förädling och sina produkter. En ny strategi för besöksnäringen ska innehålla en del om Matlandet Sverige.

Sverige är ett fantastiskt turistland. Centerpartiet anser att det bör säkerställas att Visit Sweden kan bedriva högkvalitativ marknadsföring av Sverige. Sverige har förutsättningar för att bli värd för stora globala megaevent. Vi har infrastrukturen, erfarenheten och ordning och reda. Att arrangera stora arrangemang sätter Sverige på kartan både som eventvärd och som turistland. Centerpartiet vill se en tydligare strategi för internationella möten och evenemang samt ta en aktiv roll i att visa att nationen ställer sig bakom arrangörer och städer i ett urval av stora idrottsevenemang.

Kommersiell service som fungerar i hela landet

Den kommersiella servicen i Sveriges gles- och landsbygder är viktig att upprätthålla. Höga elpriser har under flera år kraftigt ökat kostnaderna för all handel men det är svårare att hämta hem kostnadsökningen när kundunderlaget är litet. De senaste årens höga inflation har också gjort att många valt att storhandla i tätorter och valt bort den lokala butiken även om de boende vet att den behövs för alla andra ärenden. Tillväxtverkets rapport från april 2024 visar att serviceställen har ett fortsatt intresse för att investera i energieffektivisering, som på sikt sänker kostnaderna. Tillväxtverket konstaterar också att grundläggande kommersiell service är viktig för Sveriges krisberedskap. För Centerpartiet är det avgörande att stödet för kommersiell service finns kvar och möter det behov som finns, både i termer av drift och investeringar. År 2025 uppgick stödet till kommersiell service till 157 miljoner kronor, fördelat på fyra

olika stödformer – investeringsstöd, servicebidrag, hemsändningsbidrag och särskilt driftstöd – som delas ut av flera olika myndigheter, vissa av Tillväxtverket, vissa av regionerna och länsstyrelserna. Detta bör ses över för att säkerställa att medel når företagen och inte fastnar i administration. Tillväxtverket måste också se över hur stödet hanteras med så minimal administration som möjligt så att anslagna medel når de näringsidkare de ska.

Postservice

Digitaliseringen av företagande ger fantastiska möjligheter för att driva företag i hela Sverige. Företag har generellt inga problem med att utdelningen sker med fler dagars mellanrum men då måste man kunna lita på att brev och paket verkligen förmedlas på tre dagar och inte tio. Företag i hela landet måste också ges samma möjligheter att bedriva e-handel, så att grunden för företagandet inte försvinner med kort varsel när posten drar ner sin service för att hämta och lämna paket i lands- och glesbygder.

Mineraler och tillståndsprocesser

Gruv- och mineralnäringen är betydelsefull för Sverige och bidrar till såväl jobb som tillväxt på orter där det ofta är ont om arbetstillfällen. Men den svenska gruv- och mineralnäringen bidrar också till byggandet av det hållbara samhället. Gruvorna är början på långa växande värdekedjor som kommer hela samhället till del, för med de metaller och mineral som utvinns i Sverige kan vi bygga den teknik som behövs för förnybar energi, solceller, batterier, elbilar och mycket mer.

Ersättning för utvinningen

För att lyckas med klimatomställningen är det av stor vikt att trygga försörjningen av de innovationskritiska metaller och mineraler som behövs i modern miljöteknik. I dag är Sverige och EU i hög grad beroende av import från ett fåtal länder, vilket gör tillgången sårbar och säkerhetspolitiskt riskabel. Samtidigt har Sverige avsevärda fyndigheter av dessa metaller och goda förutsättningar att bedriva en hållbar utvinning av dessa, vilket också skapar betydande exportmöjligheter. Storskalig återvinning är viktig men kommer inte att kunna tillgodose framtidens behov. För att utvinning ska bli möjlig behövs en ökad acceptans hos markägaren och hos lokalbefolkningen. Regeringen har tillsatt en utredning (dir. 2026:120) som bland annat ska analysera en höjning och fördelning av mineralersättningen. Centerpartiets utgångspunkt är att ersättningen bör höjas och att den del av ersättningen som i dag tillfaller staten bör gå till lokalsamhället vars närmiljö påverkas.

Förutsättningar för utvinning

Kartläggningar visar också att de nordiska länderna tillsammans har fyndigheter som potentiellt skulle kunna innebära att Europa skulle kunna minska sitt beroende av import betydligt. I dag har mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt en central roll för svensk gruvprövning, då det är den mark- och miljödomstol som handlägger flest ansökningar om tillstånd till gruvdrift och liknande omprövningsärenden. Den är redan och sedan lång tid hårt belastad av flera och komplexa ärenden och står inför utmaningar på rekryteringssidan.

Med målet att halvera tillståndsprocesserna är det viktigt att inte ha fler domstolsmål än nödvändigt. Det som kan anses vara petitesser bör därför inte fälla en hel tillståndsansökan på tusentals sidor. För att undvika det bör därför en proportionalitetsprincip införas. Är felaktigheten av liten eller ringa betydelse bör tillstånd ändå kunna ges, i stället för att ansökan återförvisas till bolaget med alla förseningar det medför. Sådan återförvisning är sannolikt mycket samhällsekonomiskt kostsam och ett slöseri med samhällets tid och resurser, samtidigt som konkurrenskraft och omställning hämmas. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att utreda och införa en sådan proportionalitetsprincip i miljötillståndshanteringen.

Regeringen behöver fullfölja reformeringen av miljöprövningen så att tillståndsprocesserna blir snabbare och mer förutsägbara. Det gäller både myndighetsstrukturen, regelverket och handläggningstiderna.

En ny miljöprövningsmyndighet ska enligt regeringens förslag kunna inleda sin verksamhet den 1 juli 2027. Centerpartiet vill att den redan från start får ett samlat och brett ansvar för miljöprövningen, som även omfattar de ansökningsmål som i dag prövas av mark- och miljödomstolarna, så att prövningen inte förblir splittrad. Dessutom vill Centerpartiet införa tidsgränser för handläggningstider för miljötillstånd. Syftet med dessa reformer är att skapa förutsägbara spelregler och öka tempot i processerna för miljötillstånd.

Utredningen om koncessionsprövningen enligt minerallagen är ett steg framåt, men Sverige behöver en bredare översyn och modernisering av minerallagen, som bland annat beaktar Sveriges folkrättsliga åtaganden gentemot det samiska folket och den internationella diskussionen om konceptet ”social license to mine”, nämligen den berörda befolkningens acceptans för en gruva. Ska Sverige i högre grad kunna utvinna olika mineraler och metaller måste grunden läggas för att detta kan ske utan utdragna

processer och konflikter. Staten bör därför skapa förutsättningar för att finna vägar framåt för att det blir lättare att få fram platser där det kan bli tal om utvinning och gruvdrift. Hänsyn måste tas till lokalbefolkning och lokala förhållanden. I det fall gruvetableringar negativt påverkar andra näringar behöver dessa kompenseras för eventuellt produktionsbortfall. Läggs en god grund för detta kan handläggningstider och beslutsprocesser kortas avsevärt.

Uranbrytning i Sverige

Sedan den 1 januari 2026 är både det allmänna förbudet mot uranbrytning och det kommunala vetot borttagna. Centerpartiet är generellt för möjligheten att utvinna metaller och mineraler i Sverige men just utvinning av uran är unik och sker i majoriteten av fall i Sverige i alunskiffer. Brytning i alunskiffer kommer med stora miljörisker. Centerpartiet är därför av uppfattningen att lokalsamhällen som ytterst påverkas av utvinningen måste få möjlighet att påverka om en gruva ska öppnas på platsen. Vi vill därför återinföra det kommunala vetot. Detta står inte emot möjligheten till kärnkraft i Sverige då vi som land har goda handelspartner i exempelvis Kanada och Australien där vi kan importera kärnbränsle. Centerpartiet ser däremot inga hinder mot att uran som blir en biprodukt vid utvinning av andra mineraler används för att undvika resursslöseri.

Handel, export och investeringar

Sverige är ett exportberoende land vars välstånd byggs av fria människor som verkar på en fri och öppen marknad. Samhällen och ekonomier mår bäst om de är jämställda och får influenser utifrån, eftersom det är när människor och kulturer möts som innovation och dynamik uppstår. Det är därför en självklarhet att grunda vår ekonomiska politik på öppenhet och nyfikenhet gentemot omvärlden. Sveriges syn på öppenhet och frihandel har dock utmanats sedan 2025 då USA:s tullpolitik har satt världshandeln i gungning. USA:s avtal med EU kallas av experter en större framgång för USA än EU och riskerar att slå hårt mot svenska och europeiska företag. Men i tider av tullar, krig i vårt närområde och ekonomisk osäkerhet är det viktigare än någonsin att stå upp för globala samarbeten och frihandel. Vi kommer på alla nivåer att fortsätta slåss för rivna gränshinder, lägre tullar och ökad integration.

Ett reformerat WTO

Tyvärr har WTO försvagats av Donald Trumps handelspolitik som ifrågasätter mycket av det som WTO står för, samtidigt fyller WTO fortfarande en viktig funktion. Men det

blir uppenbart att WTO behöver reformeras för att nya globala handelsavtal återigen ska kunna tecknas. WTO-mötet i Abu Dhabi 2024 visade hur stora länder enbart vill stärka den egna inre marknaden för kortsiktiga vinster. Ett globalt avtal om sänkta och borttagna tullar på miljö- och klimatteknik behöver vara högsta prioritet för ett reformerat WTO. Som ett första led bör EU gå före och ta bort importtullar på miljö- och klimatteknik.

Fortsätt utveckla EU:s inre marknad

EU är världens största integrerade marknad. Den ökade rörlighet för varor, tjänster, människor och kapital som EU möjliggjort har bidragit till tillväxt och jobbskapande, inte minst i Sverige. EU och dess medlemsländer står dock inför stora utmaningar. Centerpartiet vill öppna EU:s inre marknad ytterligare. Särskilt gäller det inrättandet av en digital inre marknad, med stark nätneutralitet. EU måste också öppna sig mer mot omvärlden och aktivt arbeta för upprättandet av fler globala frihandelsavtal.

De svenska företagens hemmamarknad är den europeiska. Handelsutbytet har gjort, och gör, Sverige och Europa rikare. Därför ser vi med oro på att vissa vill sätta upp hinder inom, in till och ut från den inre marknaden – vi vill tvärtom fortsätta att fördjupa den inre marknaden. Framför allt tjänster och digitala produkter behöver bli lika lätta att handla över gränserna som det är att beställa en vara från Tyskland eller Italien. Ett viktigt steg för en mer integrerad tjänstemarknad är att förbättra möjligheterna för människor att temporärt jobba och ta uppdrag i olika EU-länder.

Att Sverige är en del av den inre marknaden är av stor betydelse för såväl stora som små företag. För stora företag är ofta steget ut på den internationella marknaden litet. För små företag kan det vara betydligt svårare. Därför behövs en tydlig strategi till stöd för små och medelstora företags möjligheter att exportera till EU:s inre marknad.

Fler frihandelsavtal

Handel är en viktig faktor för att vi ska kunna tillverka all den miljöteknik som krävs för den gröna omställningen. Samtidigt skapar handelsavtal gemensamma standarder, vilket gör att företag runt om i världen i många fall behöver stärka sitt miljöarbete för att få sälja sina produkter på den europeiska marknaden. För att möjliggöra den gröna omställningen behöver därför EU:s roll i världen stärkas och Sverige måste driva på för att EU ska teckna fler moderna och hållbara frihandelsavtal. EU–Mercosur-avtalet undertecknades i januari 2026 och tillämpas provisoriskt sedan den 1 maj 2026.

Förhandlingarna om ett frihandelsavtal med Indien slutfördes i januari 2026. Det är viktiga steg. Förhandlingarna med Australien och Thailand bör nu snabbas på.

En stor del av det vi producerar i vårt land går på export och bidrar på så sätt mycket till vår egen ekonomi. Samtidigt är det viktigt att Sverige och EU i tecknande av frihandelsavtal inte gör avkall på våra höga krav inom områden såsom miljö, livsmedel, antibiotika, djurhållning, hälsa och konsumentskydd.

Handelsregler avseende vissa länder och granskning av direktinvesteringar

En radikalt förändrad säkerhetspolitisk situation får implikationer också för handelspolitiken. I den bästa av världar skulle fri handel och öppenhet råda. Dock måste regler till för att skydda svenska säkerhetspolitiska intressen. Denna typ av hänsyn behöver tas i högre utsträckning än tidigare och därför behöver en analys göras av vilka åtgärder som behöver vidtas från Sveriges och regeringens sida. Ett sådant exempel är utländska direktinvesteringar. I grunden ska Sverige vara en öppen ekonomi som välkomnar investeringar, men samtidigt behöver det finnas möjlighet att granska investeringar i exempelvis samhällsviktig infrastruktur och strategisk teknik.

Med bättre villkor för innovationer, företagande och investeringar kan fler jobb växa fram i hela landet. Sverige ska vara ett land där det lönar sig att ta risker, där regler stödjer i stället för att bromsa och där företag bidrar till välstånd, klimatomställning och starkare lokalsamhällen.

Anders Ådahl (C)

Julia Algotsson (C)

Emma Brihall (C)

Stina Larsson (C)

Martin Ådahl (C)

Rickard Nordin (C)

Ulrika Heie (C)

Birte Sandberg (C)